

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2028

(skrajne daty)

rok akademicki 2023/2024

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Psychoterapia i komunikacja kliniczna
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Fizjoterapia
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne (S), niestacjonarne (NS)
Rok i semestr studiów	I rok, 2 semestr
Rodzaj przedmiotu	Nauki ogólne
Język wykładowy	Polski
Koordinator	dr Anna Englert-Bator
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Anna Englert-Bator (S), dr Dariusz Kuncewicz (NS) – wykład dr Anna Englert-Bator (S), dr Anna Batory-Ginda (S) – ćwiczenia konwersatoryjne

* - opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykl.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (GN)	Liczba pkt ECTS
1	15	-	24	-	-	-	-	11	2

1.3. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość podstawowych zagadnień z psychologii: funkcjonowanie poznawcze, społeczne, emocje, potrzeby, postawy, motywacje, osobowość, stres, rozwój psychiczny.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie z zagadnieniami psychoterapii i komunikacji interpersonalnej.
C2	Kształtowanie podstawowych umiejętności w zakresie rozpoznawania zaburzeń psychicznych i zachowania, mechanizmów obronnych, związku między procesami psychicznymi a fizycznymi.
C4	Zrozumienie wpływu zaburzeń psychicznych na trudności w funkcjonowaniu w życiu codziennym, społecznym i relacyjnym oraz na proces leczenia, terapii.
C5	Uzyskanie wiedzy w zakresie nawiązywania i podtrzymywania kontaktu z pacjentami, tworzenia relacji i motywowania pacjenta.
C6	Uzyskanie umiejętności aktywnego słuchania i rozpoznawania barier komunikacyjnych.
C7	Uzyskanie umiejętności wyciągania wniosków z badań naukowych i własnych obserwacji z zakresu psychoterapii i komunikacji klinicznej

3.2 EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Zna i rozumie modele komunikowania się w opiece zdrowotnej, podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem oraz członkami interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego	B.W3.
EK_02	Zna i rozumie zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu, znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	B.W4.
EK_03	Zna i rozumie podstawowe metody psychoterapii	B.W5.
EK_04	Potrafi dostrzegać i rozpoznawać, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii, problemy psychologiczne u osób, w tym osób starszych, z różnymi dysfunkcjami i w różnym wieku oraz oceniać ich wpływ na przebieg i skuteczność fizjoterapii	B.U2
EK_05	Potrafi przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną pacjenta z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji zdrowotnej w atmosferze zaufania podczas całego postępowania fizjoterapeutycznego	B.U10.
EK_06	Potrafi udzielać pacjentowi informacji o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub fizjoterapeutycznych i uzyskiwać jego świadomą zgodę na te działania	B.U11.
EK_07	Potrafi komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia	B.U12.
EK_08	Jest gotów do nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	K.K1.

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Zapoznanie studentów z obowiązującą literaturą, zasadami zaliczenia oraz treściami realizowanymi w trakcie semestru.
Omówienie funkcjonowania psychicznego i problematyki zaburzeń oraz problemów psychicznych i ich wpływu na funkcjonowanie fizyczne i proces fizjoterapii.
Zapoznanie z psychoterapią, jej głównymi kierunkami, wybranymi metodami i technikami.
Zapoznanie z tematyką komunikacji interpersonalnej, jej rodzajami, stylami komunikowania, cechami, różnicami interpersonalnymi, poziomami komunikacyjnymi, barierami. Komunikacja w zespole.
Rozumienie znaczenia aktywnego słuchania i nadawania komunikatu, rozpoznawania kontekstu i sytuacji emocjonalnej, zastosowania adekwatnych interwencji i motywowania.
Zaliczenie końcowe.

B. Problematyka ćwiczeń konwersatoryjnych

Treści merytoryczne
Zapoznanie studentów z obowiązującą literaturą, zasadami zaliczenia oraz treściami realizowanymi w trakcie semestru.
Podstawowe zasady komunikacji medycznej. Wybrane instrumenty konwersacyjne. Ćwiczenie umiejętności aktywnego słuchania i nadawania komunikatu, z dostosowaniem do sytuacji psychicznej, emocjonalnej. Ćwiczenia przekazywania pacjentom informacji na temat celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań fizjoterapeutycznych. Ćwiczenia efektywnej komunikacji w zespole terapeutycznym.
Komunikacja terapeutyczna – zintegrowany model czynników terapeutycznych.
Czynniki terapeutyczne w kontakcie z pacjentem. Dylematy, trudne pytania w procesie terapii, leczenia; dyskusje.
Praca z pojęciem komunikacji interpersonalnej, jej rola i znaczenie. Trening z zastosowaniem różnych form, kanałów i stylów komunikacji interpersonalnej, z rozpoznawaniem błędów i barier komunikacyjnych.
Komunikacja terapeutyczna w procesie fizjoterapii z pacjentami w różnych grupach wiekowych i ich rodziną.
Ciało i umysł w stresie- związek psychoterapii z fizjoterapią.
Komunikacja w duchu dialogu motywacyjnego.
Komunikowanie się z pacjentem w sytuacjach trudnych. (m.in. pacjent z wybranymi zaburzeniami, pacjent niestosujący się do zaleceń, pacjent w kryzysie). Ćwiczenie zastosowania wiedzy z podstaw psychoterapii w procesie fizjoterapii oraz w odniesieniu do rodziny i /lub osób bliskich pacjentowi. Ćwiczenia z zakresu rozpoznawania problemów psychologicznych pacjentów i ich rodzin.
Trening komunikacji interpersonalnej- ćwiczenia praktyczne.
Zaliczenie końcowe.

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Wykład: prezentacja multimedialna.

Ćwiczenia audytoryjne: projekt, gry symulacyjne, praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja, filmy dydaktyczne, autoprezentacje.

Praca własna studenta: analiza artykułów naukowych, praca z książką.

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01, EK_02, EK_03	Kolokwium pisemne.	W., Ćw
EK_04, EK_05, EK_06, EK_07	Odpowiedź ustna, odgrywanie scen	Ćw.
EK_08	Obserwacja postaw i zachowań studenta podczas zajęć oraz podczas zaliczenia praktycznego	Ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Wykład:</p> <p>Ocena wiedzy (EK_01, EK_02, EK_03): Kolokwium pisemne. 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza) 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami) 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami) 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów) 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami) 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)</p> <p>Ćwiczenia konwersatoryjne:</p> <p>Ocena umiejętności (EK_04, EK_05, EK_06, EK_07): Odpowiedź ustna – odgrywanie scen odnoszących się do efektywnej komunikacji z pacjentami, rodzinami pacjentów oraz poszczególnymi członkami zespołu terapeutycznego</p> <p>5.0 – student samodzielnie, prawidłowo pod względem merytorycznym odgrywa scenę z zakresu komunikacji klinicznej na temat zadany przez prowadzącego, nie wymaga żadnych uwag prowadzącego. 4.5 – student samodzielnie, poprawnie pod względem merytorycznym odgrywa scenę z zakresu komunikacji klinicznej na temat zadany przez prowadzącego, wymaga drobnych uwag prowadzącego. 4.0 – student samodzielnie, poprawnie pod względem merytorycznym odgrywa scenę z zakresu komunikacji klinicznej na temat zadany przez prowadzącego, wymaga niewielkiej pomocy prowadzącego pod względem merytorycznym i organizacyjnym 3.5 - student poprawnie pod względem merytorycznym odgrywa scenę z zakresu komunikacji klinicznej na temat zadany przez prowadzącego, przeprowadza go z umiarkowaną pomocą prowadzącego pod względem organizacyjnym oraz metodycznym.</p>
--

- 3.0 – student przeprowadza scenę z zakresu komunikacji klinicznej wymagając umiarkowanej pomocy prowadzącego pod względem organizacyjnym oraz metodycznym.
- 2.0 – student nie potrafi przeprowadzić sceny z zakresu komunikacji klinicznej mimo znacznej pomocy prowadzącego.

Ocena kompetencji społecznych (EK_08)

Ocena z zakresu kompetencji społecznych przeprowadzona zostanie na zasadzie obserwacji postaw i zachowań studenta w trakcie zajęć oraz podczas zaliczenia praktycznego

zal – student jest aktywny na zajęciach, trafnie formułuje opinie dotyczące psychoterapii i komunikacji klinicznej, podejmuje dyskusje, wyciąga poprawne wnioski.

nzal – student jest bierny na zajęciach, nie podejmuje prób formułowania opinii, ani dyskusji

*Ocenę pozytywną z przedmiotu można otrzymać
wyłącznie pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny
za każdy z ustanowionych efektów uczenia się.*

*Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia
arytmetyczna z ocen cząstkowych.*

*Istnieje możliwość zmiany formy zajęć oraz zaliczeń: kontaktowa / zdalna / hybrydowa zależnie od
bieżącej sytuacji epidemicznej i po uzyskaniu zgody kierownika kierunku.*

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	39
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	9
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

1. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

2. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Grzesiuk, L., Suszek H. (red.) (2011). *Psychoterapia. Problemy pacjentów* (część II Psychoterapia osób chorych psychosomatycznie i somatycznie r. 7, 8, 9: s. 173-229). Warszawa: Eneteia.
- Kępiński, A. (1979/2014). *Poznanie chorego*. Warszawa: PZWL.
- Makara-Studzińska, M. (2017). Modele komunikacji w relacji lekarz – pacjent. W: M. Makara- Studzińska (red.) *Komunikacja w opiece medycznej* (część I r. 2, s. 23-32). Warszawa: Medical Education.
- Mazurek, J. (2009). Fizjoterapia holistyczna, czyli psycho-fizjo-terapia. Część III: Człowiek w fizjoterapii, czyli od modelu biomedycznego, przez humanistyczny, do holistycznego. *Fizjoterapia*, 17(4), 87-93.
- Mesterhazy, J. (2017). Pacjent nieprzestrzegający zaleceń. Dialog motywujący. W: M. Makara- Studzińska (red.) *Komunikacja w opiece medycznej* (część II r. 3, s. 115-135). Warszawa: Medical Education.
- Motyka, M. (2011). *Komunikacja terapeutyczna w opiece ogólnomedycznej* (rozdział 4. Komunikacja terapeutyczna – zintegrowany model czynników terapeutycznych, s. 91-129). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Piątek, J. (2017). Pacjenci w szczególnych sytuacjach życiowych – kryzys i trauma.. W: M. Makara-Studzińska (red.) *Komunikacja w opiece medycznej* (część II r. 4, s.137-154). Warszawa: Medical Education.
- Szabat, M. (2016). Komunikacja w fizjoterapii jako narzędzie terapeutyczne w pracy z pacjentem. *Rozprawy Naukowe AWF we Wrocławiu*, 53, 57-66.

Literatura uzupełniająca:

- Cierpiałkowska, L. Sęk, H. (2016). *Psychologia kliniczna*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Englert-Bator, A, Marnik, J. (2019). Tworzenie i rozwijanie multimedialnego paszportu komunikacyjnego. *Edukacja-Technika-Informatyka*, 1(27), 149-157.
- Englert-Bator, A. (2017). Wybrane aspekty psychospołecznego funkcjonowania kobiet opiekujących się chorymi na Alzheimera. W: A. Kołomycew, A. Pięta-Szawara (red) *Obszary aktywności kobiet. Wybrane aspekty filozoficzne, społeczne i polityczne*, (s. 65-77), Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Heszen-Celińska I, Sęk H. (2020). *Psychologia zdrowia. Wydanie nowe*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Jarosz, M. J., Kawczyńska-Butrym, Z., Włoszczak-Szubda, Z. (2012). Modele komunikacyjne relacji lekarz – pacjent – rodzina. *Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu*, 18(3), 212-218.
- Kuncewicz, D. (2023). Psychoterapia – na styku mechanizmów psychologicznych i wolnej woli. *Diametros*, 77, 1-16.
- Kuncewicz, D., Sokołowska, E., Sobkowicz, J., Kuncewicz, D. (2019). *Po ciszy. Rozważania o komunikacji opartej na kontekście*. Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL.
- Marcinowicz L., Chłabicz S. (red.) (2014). *Jak skutecznie rozmawiać z pacjentem i rodziną. Praktyka lekarza rodzinnego*. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
- Ustjan, D. (2020). *Pytania i inne instrumenty konwersacyjne: zastosowania praktyczne podczas wywiadu diagnostycznego*. W: K. Stemplewska-Żakowicz, K. Kreutz (red.) *Wywiad psychologiczny. 2. Spotkanie z człowiekiem*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.

Materiały online:

<http://www.bradfordvts.co.uk/communication-skills/teach-communication-skills/calgary-cambridge/>
<https://prp.org.pl/vademecum/> Polska Rada Psychoterapii Vademecum

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej